

BÁCSMEGYEI NAPILÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben: egész évre 16 kor. félfévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor.
félfévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Az ex lex elmélete.

Nem szabad leszerelni. Ez a jelszava a függetlenségi párt azon részének, mely Kossuthal ellentétbe helyezte magát. Harcolni kell a nemzet jogainak kivívásáért. Nemes eltökélés, de az a kérdés, vajjon ezen eltökéléssel nem ártanak-e magának a hazának többet, mintha a megállapodások szerint az elintézésre váró fontos közgazdasági törvényjavaslatokat emelik törvényre? De kérdés az is, vajjon van-e kilátásuk, hogy a harc folytatásával kivívják az óhajtott győzelmet, s így kárpótolják azt a veszteséget, mely e hazára, a magyar nemzetre, a közgazdasági törvényjavaslatok megszüntetésének elodázásával háramlik? Sőt még kérdés az is: van-e biztosítékuk, hogy a harc esetleges elvesztésével a nemzetben bekövetkező reménytelenség nem lesz-e visszahatással a nemzeti öntudatra, s hogy a nemzeti jogokért nyíltan küzdőknek tábora nem fog-e felényire, harmadára apadni az elkeseredett harc végső küzdelmeiben?

Ezekkel a kérdésekkel számolni kell. Számolni kell még abban a tudatban is, hogy a harcolók részéről esetleg kislelkűséggel vádolnak. Mert a hadvezér, aki a háboru elveszthetőségének esélyeivel nem számol, jó hadvezér sohasem lesz. Már pedig a parlament harcoló katonái nem csak közkatonák, hanem hadvezérek is, akiknek a harc megindításánál nemcsak a célt, hanem az eszközöket, a lehetőséget, s a háboru viselésnek okát is lelkimeretesen mérlegelni kell.

Igaz, az okát is mérlegelni kell. Pedig a harc folytatásának oka ma nem plausibilis. A kormány elismerte a nemzeti követelések jogosultságát, s engedményeket is helyezett kilátásba. A kor-

mány nem tagad, csak haladékot kér. Nem határidő fixizálását kéri, hanem a fokozatos fejlesztés biztosítékát a békeárán. Teszi pedig ezt azért, mert szerinte nincsenek még meg azok a föltételek, melyek a követelések teljesítését oly alapon engednék meg, amely alapon a csalhatatlan, a visszaesés nélküli fejlődés biztosíthatnák. Ezekből nyilvánvaló, hogy a harc folytatásának oka nem plausibilis.

Nincs tehát meg a föltétlen elismerést követelő ok; nincs biztosítva a harc utólagos igazolása, a győzelem; nincs meg annak a biztosíték, hogy a veszteség után a nemzet öntudatos életében visszaesés nem fog támadni. Mi készítheti mégis harczra a tulzókat?

Talán csak egy theoria, s ez az, hogy a házat az ex lexben feloszlatni nem szabad, nem lehet. Ez a theoria azonban csak a kisebbség theoriája, melyet az elkeseredettség öntött szavakba. Végtére is ezen theoria mellett, dacára annak, hogy a parlamenti többség óhajta a törvényes állapot visszaállítását, az államot a törvényen kívüli állapot féktelenségébe kergethették, melynek végeredménye a forradalom, s amelynek befejezése a forradalom diadalát kizáró körülmények között csak a bukás lehet. Vajjon ki akarna a mai viszonyok között a nemzetnek indokolatlan forradalmat?

Ez a theoria a mai alakulások közepette tulajdonképen a kisebbség abszolutizmusának szankcionálása csupán, ismétlem, különösen az adott körülmények között. Másnak nem keresztelhetjük; mert hiszen ezen theoria mellett a többségnek még azon elvitázhatatlanul jogos és igazságos követelése is non sens lenne, amely követelésnél az esetleges népszavazásra akarná bizni a küzdők fölött a bírói tisztet.

Ha tehát ezt a theoriát nem acceptálná a többség, s az ex lexben is feloszlatná a házat, nemcsak azért, hogy a vitás kérdésben a nép ítéletét provokálja az új választás révén, hanem azért is, hogy az államnak rendjét, békéjét, szervezésének zavartalan működését, biztosítsa a törvénytelen állapot megszüntetésével, vajjon akkor első sorban is nem-e a feloszlatást erőszakolókat terheli a felelősség? Bizonyára őket fogja terhelni mindazokért a veszteségekért, amelyek a választások folyamán első sorban a nemzeti öntudatot, másodsorban úgy az egyénnek, mint az általánosnak gazdasági életét érni fogják.

De hiszen egyszerű elv az, hogy a törvényen kívüli állapot erőszakolása a törvényen kívüli állapot fejlesztése, s ez még az utólagos vád alá helyezhetést is illuzorissá teheti. Mindezt meg kellene fontolnia most már nem csak a többség, hanem Kossuth Ferencz ellenzékének is.

Az ellenzöki harc tovább folytatásának ma csak egy elfogadható indoka lehetne és ez a következő nyílt kijelentés: Oszlassák fel a házat, szavazzon a nemzet. Az ex lexben való hit, a ház fel nem oszlatásának theoriája nem őszinteség.

Már pedig bizony bizony mondjuk, kár volna az adott körülmények között a nemzetet egy új választás izgalmanak kitenni. Röviden említettük ennek az okát. Ezt meg kell minden komoly politikusnak szivlelnie, ha a nép javát igazán óhatja.

— **Az új miniszterelnök leirata.** Khuen Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma leiretilag tudatta törvényhatóságunkkal az ő és miniszter társai kinevezését. Leiratát a következő szavakkal fejezi be: »Midőn er-

VILÁGIRODALOM!

Ügyvédek, orvosok, bírák, mérnökök s a nagyközönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy a világ-irodalom összes termékeire **osekély havi részletörlesztés** mellett előfizethetni, s ez által a nagyértékű irodalmi és művészi becsértékű munkákat a szerényebb viszonyok között élő ember is könnyen megszerezheti magának.

A világirodalmi munkákból kiemeljük a következő műveket:

Corpus Juris Hungarici	20 díszes kötet havi részl.	6 kor.
Dárday: Törvénytar	17	6
Bókay: Belgyógyászat	6	7
Orvosi Kézi Atlaszok	10	4
Brehm: Állatok Világa	10	3
Nagy Képes Világtörténet	12	3
A Magyar Nemzet Tört.	10	4
Pallas Nagy Lexikona	18	4
Rákosi (Sipulus) munkái	16	3
Báró Eötvös József művei	20	4

Magyar Remekírók 61 díszes kötet havi részl. 4kor
Remekírók Képes Könyvt. 50 » » » 3 »
Eötvös Károly munkái 12 » » » 4 »

Előfizetéseket a fenti nagyértékű művekre s a világ-irodalom összes műveire elfogad:

Kondor Ottó

SZABADKA, Bajza-u., Fazekas palota.

ról a törvényhatóságot új állásom elfoglalása alkalmával ezennel értesítem egyszersmind azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy úgy engem, mint miniszterhátsáimat legkegyelmesebb urunk Ő felsége bizalma által élénk tűzött feladataink megoldásában törvényes hatásköréhez képest hazafias buzgalommal és erélylyel támogatni fog.

Báró Vojnich István üdvözlése. Azon alkalomból, hogy Vojnich István báró a verbázi kerület képviselőjelöltségét elvállalta, a megye főispánja, Latinovich Pál a következő távirattal üdvözölte őt:

Méltóságos báró Vojnich István urnak
Szabadka.

A nép bizalmának és a közügyek iránt tanúsított szeretetnek összhangzó megnyilvánulása alkalmából igaz tisztelettel üdvözöl

őszinte hived és barátod :
Latinovits Pál.

Országgyűlés.

Letépett szocialista plakátok.

Az ülés megnyitásakor a padok meglehetősen üresek, nemkülönben a miniszteri székek is. Khuen-Héderváry ugyszólván egészen elszigetelten ül a helyén.

Jegyzőkönyv felolvasása és az elnöki előterjesztések után felolvassák az interpellációs könyvet. Őt interpelláció van bejegyezve, köztük Zboray Aladáré a Fiumei Kereskedelmi Bank részvénytársaságnak adott kedvezmény tárgyában,

Dániel Gábor: Az interpellációkra az ülés végén, a rendes időben kerül a sor.

Nessi Pál: Tekintve, hogy őt interpelláció van és mind fontos, félegyre kéri az interpellációk megkezdését.

Kiáltások jobbról: Egy óraker!

Kiáltások balról: Fél egy óraker.

Nessi Pál: Kérem a szavazás elrendelését.

Olaj Lajos: Nem vagyunk százan, tessék megolvasatni a Házát.

Az elefánt eredetének története.

A »Bácsmegyei Napló« tárczája.

A szerelem lopás, ellopnak egy szívet és közönségesen ennél a lopásnál is van egy tolvaj és egy orgazda és itt is gyakran veszedelmesebb az orgazda, mint a tolvaj.

Miért hívják a bizalmast, a találka-szerzót, két szerelmes kísérőjét elefántnak?

Nem a hitregében, nem a történelemben találjuk meg ezen elnevezés eredetét, csak egy arab mese vezet a forráshoz.

Nadir Pizor sah szerette Szerezadét, nem az ezer és egy éj Szerezadójét, hanem csak egy hasonló nevűt. Szerezade viszonzta a szerelmet, mert hiszen ő sah volt és a sahot szeretni szokták a népek általánosságban és a Szerezadéék különösen. Csakhogy lehet ugyan szeretni egy nagy sahot, de mellette mást is lehet szeretni. Ez a joga megvan minden Szerezadenek, akár Szerezadenek, akár Zenobiának, akár Máriának, akár Treszkának hívják. A mi Szerezadenek Kulu Khánt szerette, Huszain fiát, a kit olvasóink valószínűleg nem ismertek személyesen, de a ki valószínűleg még egy sah mellett is méltó volt a szerelemre.

Minden szerelmes féltékeny, még a sah is, és ha valamely szerelmes Szabadkán féltékeny — és kétségbeesett bosszúból a Paliics tóba ugrik, melybe bele is fulladhat, ha csak uszni nem tud, azért ez a féltékenység gyermek játék a sah féltékenységéhez képest. Mikor Nadir Pizon sah féltékeny volt, akkor az volt a szokása, hogy meggyújtott

Báró Feilitzsch: Csatlakozik maga is Nessi indítványához.

Daniel elnök: Szóval félegyre térünk az interpellációkra. — Napirend előtt Olaj Lajos kér szót.

Olaj Lajos: Szóval teszi a szocialista-plakátok ügyét. E plakátokat a rendőrök karddal lekapták. Megnevez szemtanukat, akik látták. E tény a sajtószabadságot és a gyülekezési szabadságot sérti. A szabadelvűpártnak kellene első sorban ilyen merénylet ellen tiltakoznia. Nem a nemzetközi szocialistákat akarja védeni, azoknak a törekvéseit nem helyesli.

Buzáth Ferencz: Mi volt azokon a plakátokon?

Olaj Lajos: Nem nézi ő azt. Ha a néppárt plakátját fogják letépni, akkor a néppártot épp oly nemzetközinek tartja, mint a szocialistákat. Kéri a miniszterelnök nyilatkozatát, mert nem hiheti, hogy a miniszterelnöknek erről nem lett volna előzetes tudomása. (Helyeslés balról.)

Khuen-Héderváry: Kijelenti, hogy az állítólag történekről tíz percet ezelőtt értesült a lapokból. Rögtön informáltatta magát, de egyelőre még nincs hivatalos tudomása róla. Megjegyzi különben, hogy a szocialdemokratáknak szóban lévő gyűlése nincs eltiltva s az megtartható lesz. (Nagy zaj.)

Ezt azért jegyzi meg, nehogy úgy lássák mintha ő a gyülekezési szabadságot megakarná szorítani. Kijelenti, hogy ha a rendőri közegek a plakátok letépésével valamely szabály ellen vétettek, a legszigorubbban fog eljárni ellenük. (Zajos helyeslés jobbról.)

A napirend.

A napirendre tér rá ezután a Ház, vagyis: a teendőkről való intézkedésre.

Okolicsányi László: Védi az ellenzék mozgalmát, a mely a nemzet jogainak érvényesítése érdekében indult meg s addig fog most már tartani, amíg a kibonyolítás az

egy masztik-fát és bosszujának tárgyát az égő fához kötöztette. Szerencse, hogy a paliicsi parkban olyan kevés e masztik fa.

Kulu Khan, Husszein fia nem kedvelte a masztik-fákat, nagyon elővigyázó volt tehát, ha Szerezadé meglátogatta, nehogy Ő-felsége a sah valamit észrevegyen. E czélből egy bizalmas embere volt, névszerint Hormiszdad, a sah elefántjának felügyelője.

Nadir Sahnak többféle szenvedélye volt és ehhez joga volt; mert ha kedves olvasóink, mi sahot vagy sahnék volnánk, nekünk is többféle szenvedélyeink volnának. De meg hiszen ismerek én olyan embereket, akik nem sahot és még is többféle szenvedélyeik vannak, mért ne lehetne többféle szenvedélye a sahotnak és sahnéknak!

Nadir sahnak tehát sokféle szenvedélye között két nemes szenvedélye is volt: az asszony és az elefánt. En, kedves olvasóim, azt megértem, hogy valaki szenvedélyesen szeresse az elefántokat, de hogy az asszonyokat hogyan lehet szenvedélyesen szeretni ez megfoghatatlan előttem. Ha sah volnék ezen pénzügyellenes szenvedélyt kiküszöbölném a bensőmből, de hát hiszen épen ez a különbség közöttem és a sah között.

Bármily érthetetlen is legyen tehát, de azért a sah nemcsak az elefántokat, hanem az asszonyokat is szerette. Háremébe záratta őket, nem az elefántokat, hanem az asszonyokat és őt rendelt mind a kettő mellé. Idejét majd a háremben Szerezadenél, majd az elefántok között töltötte. Az elefántok között is volt egy kedveltje, névszerint Babekan. A

országra nézve kedvezően elérhető nem lesz. A harcot most kell végig küzdeni. Hieronymi tegnapi beszédével polemizál. Lehetetlennek tartja, hogy a közjogi kérdések a napirendről lekerüljenek, amíg a katonai kérdéseket nemzeti irányban meg nem oldják.

A miniszterelnök meghívásának parlamentellenes voltát fejtegeti azután. Mint a fa, mely nem gyökerezik a talajban, ugy nincsenek a miniszterelnöknek gyökerei a mi parlamenti talajunkban és ki fog, ki kell neki innen dőlnie.

Okolicsányi után az interpellációk következnek.

Olsavszky Jenő halála.

Érzékeny veszteség érte a szabadkai kir. törvényszék bírói karát, nemkülönben városunk társadalmát Olsavszky Jenő kir. törvényszéki bírónak ma éjjel bekövetkezett elhunytával.

Az elhunyt bíró, a ki hírlapírói működése révén is jó nevet vívott ki magának, 1848-ban született Bereg megyében. Jogi tanulmányait Egerben befejezván pályát változtatott és a budapesti színi képezdőt végezte el, azonban a festett világ viszontagságai csakhamar eredeti pályájához térítették vissza, hol rövid idő alatt ügyészszé lett előbb a nyitrai, később a sátoraljai helyi, majd végül a szabadkai kir. törvényszéknél s azóta állandóan itt működött, időközben VII., majd VIII. osztályu bírónak lépvén elő.

Hírlapírói működése különösen a »Fővárosi Lapok« fénykorának idejére esik, a mikor a Vadnay szerkesztésében megjelent előkelő fővárosi lapnak állandó munkatársa volt. A helyi lapok is régebben nagy számban hozták tőle hírlapi közleményeket.

A boldogult rajongott a magyar színészetért s míg egészsége engedte, alig volt szín-

kedvelt szultánné és a kedvelt elefánt között osztotta meg gyengeségét.

Kedves olvasóim, ha nem is voltunk még elefántok, azért mégis elképzelhetjük ezen kedveltnek irigylésre méltó helyzetét. Voltak szolgálói, kik pálmafa galyakkal legyezték akik szeszant és safranszaftot szolgáltak föl neki, akik alvás előtt a franciaia illusztrált szépirodalmi lapokból olvastak föl neki.

Csak azok az órák állottak tehát Kulu khan rendelkezésére, melyeket a sah kedves elefántjánál töltött el. E pásztor órákra Hormiszdad figyelmeztette Kulu khant a következő irással:

»Ma az elefánt! A szerelem hi!»

Es a mig Nadir sah Babekannál, az elefántnál ódelgett, addig Kulu khan a sah gulisztánjában Szerezadenél töltött ittas órákat.

A történelem nem mondja ugyan, hogy mivel töltötte Kulu khan Szerezadenél idejét, amíg a sah elefántjánál volt, azért el sem mondom ezt olvasóinknak, amit pedig szívesen tennék meg a történelmi hűség kedvéért. En részemről azt hiszem, hogy Kulu khan a »Szabadalmi közlönny« olvasta fel szerelmesének, de akiknek alapos okaik vannak hittemben kételkedni, azért nem mondom nekik ellent.

Nekünk e pillanatban elég tudnunk azt, hogy Szerezadé és Kulu khan csak akkor találkoztak, amikor Nadir sah az elefántnál volt. Elképzelhető, hogy minő őszintén imádkozott Kulu khan Babekan elefánt hosszú életéért. Csakhogy az ember élete hetven év és nyolcvan, ha sokáig él! Patroklusznak

házi est, a hol ő jelen nem lett volna. A színházba járó közönség előtt közismert volt hatalmas alakjával, érdekes szöke fejével; mint a szabadkai színügyi biz. alelnöke, az ő fekete selyem házi sipkájával fején — védekezve a hatalmas színházi léghuzam ellen — nap-nap után ott gunnyasztott a 4-ik támlásorban hivatalos helyén. A mennyire szerette a színészetet, annyira hivatalból szoritotta a színidirektorokat. A boldogultnak egy se volt jó, egy se tett eleget a követelményeknek s ép azért évtizeden át harcban állott a színügyi üléseken Sziebenburger Károly elnöktársával s a színügyi bizottság egy részével. Gyakran vehemens viták folytak köztük, de ülés után a városháza kapujában már ott láttuk Olsavszkyt és Sziebenburgert csaknem összeölelkezve együttesen távozni és egymással benső baráti szeretettel élcelelődni. A színügy terén vagy hat év alatt oly spártai kemény szerződést készített a város és a színigazgató közt, hogy a színigazgató azt jegyezte meg erre, hogy ebből még csak a kötél hiányzik a nyakamra. Persze elve volt a boldogultnak mindent a színészetért, semmit a színigazgatóért. Ezt bizonyítja az is hogy a vasárnapi délutáni előadásoknak halálos ellensége volt. Pesti direktoroskodása kezdetén leköszönt ezen állásáról s azon idő óta mind kevesebbet kezdett a társadalmi életben szerepelni, mert évek óta kinzó szivbaja folytán még hivatalos kötelezettségeit is csak nagy lelki erővel tudta végezni.

Hosszu betegsége az utóbbi napokban teljesen kimerítette életerejét, s már két nap óta eszméletlenül agonizált, míg ma véget vetett a halál szenvedéseinek.

Özvegyet és egy gyermeket hagyott hátra, ezeken kívül igen kiterjedt rokonság gyászolja, a kik nagyobb részben Zemplén és Bereg megyékben laknak.

Haláláról a törvényszék birói kara külön gyászjelentést adott ki. Temetése holnap, f. hó 5-én d. u. 4¹/₂ órakor fog végbemenni.

A kisbéri uradalom gazdasága.

— A gazdakör tanulmányutja alkalmából. —

VII.

A *hizlalás* az igás állományból kisorolt, valamint e célra vásárolt szarvasmarhákkal és a tenyésztésre alkalmatlan és ivaruktól megfosztott sertésekkel üzetik.

Igás erő. Rendelkezésre áll 264 pár igás fogat. Ezen állomány mellett egy pár igás állatra esik:

Szántóföldből	24 hold
Szántóföldből és füvelőből	28 ¹ / ₂ »
Mezőgazdasági területből	31 ¹ / ₂ »
Az összes területből	42 ¹ / ₂ »

Az ipartelepek közül első helyen említen-dő a gőzmalom és a téglá- és alagsógyár. A vasdinnyei, valamint a nádasdi gazd. kerületben egy-egy két köre járó vizimalom van építve, melyek évente körülbelül 6000—6200 q. szemes terményt darálnak meg. A gépműhely a vasdinnyei gazd. kerületben van elhelyezve, hol az uradalom részére szükséges összes kovács-, lakatos-, asztalos-, bognár- és nyerges-munkák végeztetnek. Az uradalom által föntartott vágóhidon a vágás az uradalmi állatorvos felügyelete alatt történik.

Alaptőke:

Telektőke 1544515 frt 58 kr., esik 1 holdra 137 frt 22 kr.

Épülettőke 456469 frt 44 kr., esik 1 holdra 40 frt 55 kr.

Leltári tőke:

Holt tőke 104985 frt 77 kr.

Esik az összes terület 1 holdjára 9 frt 33 kr.

» a mezőg. » 1 » 12 » 67 »

Élő (állat) tőke 338191 frt ;

Esik az összes terület 1 holdjára 30 frt 4 kr.

» a mezőg. » 1 » 40 » 82 »

Összesen 2444161 frt 79 kr. Esik az összes terület 1 holdjára 217 frt 14 kr.

Jövedelmezőség:

Tényleges bevétel 625919 frt 50 kr.

Ebből esik az össz. terül. 1 holdjára 55 frt 61 kr.

» » a mezőg. » 1 » 75 » 55 »

Tényleges kiadás 555114 frt 19 kr.
Ebből esik az össz. terül. 1 holdjára 49 frt 33 kr.
» » a mezőg. » 1 » 67 » 1 »
Összehasonlítva a bevétel eredményét a kiadással, mutatkozó bevételi eredmény 70765 frt 31 kr.,
a melyből esik az összes terület 1 holdjára 6 frt 28 kr.,
a melyből esik a mezőg. terület 1 holdjára 8 frt 54 kr.

Törley Gyula.

Vége.

Forgácsok.

Van egy régi anecdotá.

A Pista gyerek irgamatlanul ordított, sirt. Oda megy az apja.

»Mi baj Pistikám? Kell valami? Mit akarsz? Akarsz kalácsot?»

»Nem!»

»Akarsz cukrot, játékot?»

»Nem!»

»Hát mit akarsz?»

»Én ordítani akarok!»

Ez az anecdotá jutott eszembe mikor most az obstructiós pártok dolgait olvasom.

Micsoda lármával indult meg, mily hatalmas vihar ígérkezett s mint dobogott az igaz magyar ember szive, mikor olvasta a felállított követeléseket:

»Magyar katonai jelvény, magyar vezényszó, magyar hadsereg...«

Hogy fordult ellenszenvvel mindenki azok ellen a kik ennek utjába állottak. Elmúltak, elsodorta őket a vihar...

Mind vártuk, lélegzet visszafojtva »no most lesz, no most jönnek ezek a nagynevű vívmányok...

Igen jött Kuen-Héderváry s a vívmányokból nem lett semmi... s az obstructió pedig lassan szerelt lefelé...

»Mit is akarsz Pistikám? Nemzeti hadsereget! Magyar vezényszót? Magyar cimert?»

meg kellett halnia, Jeruzsálem feldulatott egyedül csak az elefánt élne hát örökké?

Egy szép reggelen, mikor a nap sugarai az Arrarat-hegyéről a fenséges Tigris folyóra özönlöttek és hosszú haját habjaiban fűrészté. — (Ugy-e bár szépen van mondva? Földrajzilag nem helyes ugyan, de hát költői! Vakmerő legény vagyok én! Ki merné megkísérteni, hogy a nap sugarának haját az északi Arrarat-hegységről a déli Tigris habjaiban fűrésztesse meg? Én!) Egy szép reggelen tehát, amelyre oly estének kellett volna következni, melyet a sah elefántja társaságában tölt, Hormiszdad az elefántot halálos ágyán fekve találá. A homeopata orvos hasztalanul olvasta föl előtte azon bölcs orvostani könyvet, mely szerint a betegségnek addig kell várnia, míg a gyógyszer használ Nem volt segítség. Hasztalanul epekedett az elefánt állópátia a négy mázsa szóna és két mázsa rizs után, hogy őszi szokás szerint ezzel gyógyítsa magát! Minthogy azonban minket nem hívtak meg a konziliumra, be kell ismernünk, hogy az elefánt meghalt.

És ha egy elefánt meghal, mi lesz belőle? Találják ki kedves olvasóim.

Döglött elefánt!

Bravó! A szellem halad! Tehát egy meghalt elefántból döglött elefánt lesz! Csakhogy persze egy döglött elefánt egy élő sahot nem szórakoztat. És épen ma nem, mikor Kulu Khan Szerzadenél akart felolvasást tartani.

Általános volt a kétségbeesés. Hormiszdad kétségbe volt esve. Szerzade is, Kulu Khan is kétségbe voltak esve.

Egyedül csak az elefánt volt nyugodt ember, de csak mert döglött volt.

Kulu Khan kétségbe volt esve! És ezt nem is bánjuk, kedves olvasóim. A ki sokat szeret, annak néha kétségbe is kell esnie. A kétségbeesés a szerelem konzerváló sója.

Kétségbeesésében Kulu Khan egy kétségbeesett levelet irt Hormiszdadnak. Kedves olvasóim, estek-e már kétségbe valamikor szerelemtől? Mi? Csak ne álszemérmeskedjenek! Önök tehát már tudják, hogy miképen irt a kétségbeesés! Nos tehát ilyen levelet irt Kulu Khan Hormiszdadhoz. Hormiszdad a szükségben is jó barát volt. Megtett min-

dent, csak hogy Kulu Khan és Szerzade az nap este találkozhassanak. A következő levelet irta Kulu khannak:

»A ti kedvetekért a legvakmerőbb leszek. A sah még nem tudja, hogy az elefánt meghalt, tehát ma este eljő. Babekan helyett én helyettesitem az elefántot! Ezt a ti irántatok érzett barátságból; Bon jour.«

Hogyan sikerült Hormiszdadnak az elefántot a csalódásig hiven helyettesíteni, ehhez semmi közünk. De a sah szerencsésen meg lett csalva. Mondják, hogy nem Nadir volt az első megcsalt sah, de hát ez a magasabb politika dolga, ám be nem akarunk avatkozni.

Bizonyos az, hogy Kulu Khan és Szerzade találkozni akartak, Kulu Khan csak ezt irta Hormiszdadnak:

»Ma legyen elefánt.

És a hányszor Hormiszdad elefánt volt annyiszor olvasta föl Kulu Khan Szerzadenak a »Szabadalmi Közlönyt.«

Igy van megírva az elefánt eredete abban az arab mesében.

—f.

Cseplőgéptulajdonosok részére teljesen felszerelt közép nagy

MENTŐ-SZEKRÉNYEK

elzárható bádogdobozban 13 koronáért kaphatók (postán franco küldve)

Zalán Béla gyógyszerész üzletében Szabadka, Kossuth-utca.

»Nem!...«
 »Hát mit?«
 »Obstructiót akarók...«

Kuen-Héderváryt gyűlölték Zágrábban, mert a magyarság védőjét látták benne.

Kuen-Héderváryt magyar miniszterelnöknek tették meg.

Itt meg zsviúval fogadják, no mert állítólag magyar ellenes.

De hát most milyen is ez a Kuen-Héderváry?

Én nem tudom, de azt hiszem azok az urak sem tudják mind ott fenn.

De ha ezt nem tudom is, egyet tudok.

Ilyen eljárás s eleve elítélés mellett még a szigetvári Zrinyi Miklósból is lehetne magyarfalót csinálni!

Ne botránkozzanak meg, ezen a mondáson hanem talán kissé gondolkoznának rajta.

Igazat fognak adni nekem.

Még nagyobb kavargás nálunk a politikában mindig a katonai kérdések körül forog.

Pedig mily egyszerű volna a megoldás.

Nem kellene katonaságot tartani!

Hogy ez már micsoda örült beszéd? Pedig így van! A katonát nem az a három évi execirozás teszi katonává, hanem a fegyelem, a bátorság s a fegyverrel való bánni tudás!

Erre pedig nem kell három évig elvinni a polgárt a foglalkozásától. Ott van az iskola, elvégzi az azt is.

Tessék a tornát az elemitől kötelezővé tenni, tessék azon ifjút a torna óra alatt katonailag is kiképezni, bátorságban, lélek jelenlétben, fegyverrel való bánásban, és nem kell így létszám emelést kérni, ott lesz az egész népség ha tette kerül a sor!

Egy kicsit új az eszme, s talán furcsának tetszik.

A bur gyerek a czuczli után már puskát kap a kezébe.

És a katonailag ki nem képzett bursereg hatalmas dió volt a világ első hatalmának is...

Eddig a katonai nevelés el volt különítve a civiltől.

Most kezdik összhangba hozni. A katonai iskola már örekségit is ad...

Kissé tehát civilizálttunk a katonai iskolákat.

Tegyünk még egy lépést.

Katonaisáruk egy kissé a gymnasiumot s mindjárt ott leszünk a mit az előbb mondtam.

És jó katona lesz az egész világ.

Bulgária háborúval fenyegetődik.

Mikor a gyermek kezd kamaszodni rendszeren nagy verekedhetnékje támad s bele köt mindenkébe.

Egyszer aztán akadni szokott valami marokosabb emberre s az lehüti forró vérét.

Ezek a kis balkán államok is ilyen féle alürrökben szenvednek.

Görögország, Bulgária, Montenegró, Szerbia, Macedonia, Románia, mind kikereste magának a kibe bele kössön nagy verekedhetnémségében.

Verekedhetnék kamasz gyerek néha a markos ember helyett egy fifikusra talál. Ez aztán a helyett, hogy maga tanítná rendre, egy mással veszíti össze s úgy ahogy áztatja el a bőrrebe nem férőt.

Ha Törökország, meg Európa ilyen fifikus

örög bácsik volnának, azt mondanák a Balkán forró vérű népeinek:

»Verekedhetnétek van? Én magam nem érek rá, no meg kicsinyellek is. Hanem odaadom nektek Macedoniát, osztózzatok meg rajta a hogy tudtok.

Ütni is szabad, a hol szép szóval nem bírtok boldogulni.

De bizony én miattatok nem fogok állig fegyverben állani s minden pénzem puskára, poskaporra költeni... stb. stb.

Igy beszélne ez a fifikus Európa, no már hogyha ő fifikus volna...

H I R E K.

Szabadka, július 4.

— **Személyi hír.** Schmausz Endre főispán hivatalos ügyben hétfőn reggel Bajára utazik.

— **Uj közigazgatási bírák.** Ő Felsége Nagy János, a curiához beosztott szegedi ítélőtáblai bírát és dr. Horváth Ödön királyi tanácsos eperjesi jogakadémiai dékánt a közigazgatási bírósághoz bírákká nevezte ki.

— **A honvédség köréből.** Ő Felsége dr. Stein László 6. honvéd gyalogezredbeli tartalékos segédorvos helyett a honvédorvosi tisztikar tartalék állományába 1903. évi július hó 1-én kezdődő ranggal segédorvossá nevezte ki.

— **Bács-Bodrogh vármegye hivatalos lapja.** Megjelent Bács-Bodrogh vármegye hivatalos lapjának első száma. A hivatalos lapot Karácson Gyula alispán megbízásából Szalay Frigyes tb. főjegyző, főispáni titkár szerkeszti. Az első szám a vármegye hivatalos lapjának a szabályzatát közli. A csinos kiállítású lap előfizetési ára egész évre 24 korona.

— **Eljegyzés.** Csobán Dragutin törzskari tűzérszakados folyó hó 4-én, szombaton eljegyezte Pavlovits Fedora kisasszonyt, dr Pavlovits Simon leányát.

— **A kórházi bizottság** ma délelőtt ülést tartott, melyen a következőket határozták: javasolni fogják a közgyűlésnek, hogy a tüdővésztes betegek számára elkülönített pavilont állítson föl, az ápoló nővérek számát már a jövő hónapban kettővel szaporítják; egy segédorvosi állást már a készülő félben lévő új szabályrendeletben szerveznek, s a pályázatot a jóváhagyás után nyomban kihirdetik; az elmebeteg osztályt körítő falat fél méterrel emelik; a szénszállítást Welles és Salamon kapta meg 2 kor. 28 fillérért; a gazdasági épületet még az idén alapincézézik; a beteg apácák részére az apácák lakosztályában külön betegszobát rendeznek be.

— **Az elhagyott gyermekek tartásdíja.** A belügyminiszter rendeleteket intézett a törvényhatóságokhoz az iránt, hogy az elhagyott gyermekek után fizetett tartásdíjakat ezentul közvetlenül az állami gyermekmenedék helyek igazgatóságai s nem — mint eddig, az állampénztár és adóhivatalok — fogják kifizetni. Figyelmezteti a miniszter ennél fogva a törvényhatóságokat, hogy ezentul a tartásdíjak ügyében minden megkeresést a gyermekmenedék helyek igazgatóságához küldjenek és a tartásdíjak megszüntetése is ezek hatáskörébe fog tartozni.

— **Singer Bernát** dr. az izraelita hitközség főrabbiája tegnap kezdte meg három heti szabadságát.

— **Előadások az alkoholizmus ellen.** A vallás és közoktatásügyi miniszterium megbízta az országos magyar alkoholelles

egyesületet, hogy a szünidő tanítói továbbképző tanfolyamokon az alkoholizmus káros határáról előadásokat tartson. A szabadkai tanfolyamon dr. Büchler Lipót főorvos az egyesület alelnöke fogja az előadásokat tartani.

— **A központi választmány ülése.** A központi választmánynak mára hirdetett ülése el lett halasztva, mert a megjelölt időre csak egyetlen egy résztvevő jelent meg az ülésteremben s ezért az újabb határidő f. hó 7-én kedden reggeli 8 órára állapított meg.

— **A szegedi uti vámház vas korlátja.** Már említést tettünk arról, hogy a szegedi uti vámház ór a közlekedők testi épségének érdekében a vámház előtt egy vaskorlát felállítását kérelmezte a várostól. A tanács mai ülésében foglalkozott a kérelemmel és utasította a mérnöki hivatalt, hogy egy másfél méter magas és 3 méter hosszú vaskorlát költségvetését készítse el.

— **Felvételi vizsga a tanítónő képezésében.** A helybeli állami tanítónő képezde igazgató tanácsa f. hó 15-én tartja meg Gráff Nikász tanfelügyelő elnöklete alatt a jövő tanévi felvételi vizsgálatokat. Az intézetbe leendő felvétel végett eddig 128-an folyamodtak.

— **Pallosi villanyvilágítás.** A helybeli villanyos vasút és világítási részvény társaság még ez évi márczius havában írásbeli ajánlatot tett a városnak, hogy évi 2800 korona bérösszegért hajlandó volna Palicson a villanyvilágítást berendezni ha a város biztosítja a társaságot, hogy a szerződés 20 évig, még akkor is érvényes marad, ha esetleg Palics gazdát cserélne. A fenti bérösszeg fejében 7 drb. ivlámpa lenne felállítva a park forgalmasabb helyein és azonkívül 59 darab izzó lámpa tetszés szerint kijelölendő helyeken. A világítási szezon időtartama május 15-étől szeptember 15-ig terjedne. A városi tanács mai ülésében tárgyalta a mind-ezideig a mérnöki hivatalnál elfeküdt ajánlatot és azt a határozatot hozta, hogy az tanulmányozás és véleményezés céljából adassék ki a gazdasági bizottságnak.

— **Számonkérőszék.** A szabadkai számonkérőszék f. hó 13-án kezdi meg működését Schmausz Endre főispán elnöklete mellett.

— **Névmagyarosítás.** Kiskoru Flesch Károly zentai illetőségű ugyanottani lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Fodor-ra változtatta.

— **A pallosi gyermekbál.** A gyermekek évenként megtartják jótekonycélú mulatságukat Palicson a kis Palicsi Guszti javára. A kicsinyek jó szíve az idén sem feledkezett meg Gusztiról. E hó 11-én is rendeznek javára bálát, amelyen lesz bőven cukor osztás, s hogy valami maradandó emléket is vihessenek haza a jószívű mulatók, fényképfelvételek is lesznek.

— **Az esti záróra.** Ujvidéken tegnapelőtt tüntetések voltak ama kereskedők ellen, akik üzleteiket este 7 órakor nem akarták bezárni. Este 7 óra után a tüntetők a piacon gyülekeztek és onnét az illető kereskedők üzletei elé vonultak, ahol fütyüléssel, abczugolással és erőszakkal akarták kényszeríteni az üzlettulajdonosokat üzleteik bezárására. A rendőrség kénytelen volt közbelépni. Este a tüntetések nagyobb arányban ismétlődtek, úgy hogy a lovas- és gyalogrendőrök kivont karddal kergették szét a tüntetőket, akik legnagyobb részben inasok voltak.

— **A muzeumi gyűtemények szaporodása.** A helybeli muzeum gyűtemény egy igen érdekes madárral szaporodott. Ez a madár egy Palioson lőtt kardorru szalonka, melyet ma kapott meg a muzeum már kitömve.

— **A pénzügyigazgatóság kiküldötték napidíjai.** A zombori pénzügyigazgatóság tudvalevőleg átirt a városnak, hogy a pénzügyigazgatósági kiküldötték napidíjait, a kik a hivatalos évi leszámolást 1899-től fogva végezték, összesen 4004 koronát fizesse meg. A mai tanácsülés azt határozta, hogy felír a pénzügyminiszterhez, hogy mivel ezen munka teljesítése a pénzügyigazgatóság munkakörébe tartozik és fedezet sincs rá, a város a napidíjakat nem fizetheti ki.

— **Iparengedélyek.** A rendőrkapitányságnál, mint elsőfoku iparhatóságnál a következő ipari változások lettek bejelentve: Müller Samu és Schlésinger Herman VI. kör 4 sz. a. női és gyermekruhakereskedését beszüntette. Faragó Albert VI. kör, 4. sz. a. kész gyermek és női ruhakereskedő. Nedelykovich Antal VIII. 43. sz. déligyümölcskereskedő. Ifj. Kalmar Ádám VI. 519. sz. gazdasági eszköz- és szerszámkereskedő. Horváth Illés VI. kör 715. gazdasági eszköz- és szerszám kereskedő. Deim Jozefa I. kör női szabó. Ifj. Klein Jakab és Hirsch József vegyeskereskedő Tompa pusztán 51. özv. Budincsevics Róza I. kör 64. sz. a. déli gyümölcskereskedését beszüntette. Markovics Mihály Péterfi VIII. kör ruhakereskedését megszüntette. Evetovics Béla Reiniczfalu bocskoros. Mihálycsevics Antal III. kör 124. papucsészítő. Kampa Vincze I. kör. 9. hideg- és melegételek kiszolgálása. Ferencsik Mária férj. Klein Péterné VII. kör 348. nőszabó.

— **A Műpártolók Köre** f. évi augusztus hó 2-án, a helybeli színházban végleges megalakulása alkalmából műkedvelői estélyt rendez, amikor is Molnár Jenő »Doktor ur« című bohózata kerül színre.

— **Elszámolás.** Az érettségit tett ifjak által 1903. jún 27-én rendezett jótékony célú táncestély alkalmával befolyt 447 kor. 58 fillér. Ebből levonva a 259 kor. 65 fill. kiadást, maradt, mint tiszta jövedelem, 187 kor. 93 fill. mely összeget céljának megfelelően Mérey Ágost tanár úrnak, mint a »Szabadkai közs. főgyimnasiunai szegény tanulókat segélyező egyesület« pénztárosának átadtuk. A jótékony célra felülfizettek: Mukits Simon 10 kor. Boroviczény Gyuláné, Lányi Mór 5 kor. Hidegh Árpádné, Mácskovich Tituszné, Mamuzsich Lázárné, lovag Knezevich Márk, Farkas Zsigmond, 4 kor, Bezzeredy Istvánné, Gyelmis Geróné, Özv. Vojnits Lukácsné 3 kor., Biró Károlyné, Farkas Jánosné, Janiga Jánosné, Lábás Gyuláné, Mérey Ágostné, Pillich Lajosné, Özv. Tary Péterné, Dr. Róvfy Jenő, ifj. Szilberleitner Ferencz 2 kor., Kertész Sándor, Dr. Singer Bernát, Hartmann József 1 kor., és Rieger Mihályné 80 fillért. A nemesszivü adakozók a szegény tanulók nevében is fogadják hálás köszönetünket a Rendezőség.

— **Hulla átszállítás.** A tegnap elhunyt Olsavszky Jenő törvényszéki bírónak két leánya már régebben elhalálozott, a kik a bajjai temetőben nyugosznak. Holnap az elhalt leányok holttesteit magukba záró koporsókat Barta Antal dr. törvényszéki orvos közbenjöttével átszállítják abba a kriptába, a melybe most elhunyt ódes atyjukat istemetni fogják.

— **Építési engedélyek.** A városi tanács

a következő építési engedélyeket tette át a mérnöki hivatalhoz véleményezés végett: Dulics Péter IV. kör 27 sz. udvari épület, Kovács Béla I. kör Damjanics-u. udvari lakás, Dr. Eperjessy Béla villa Palioson. Fényes János VII. kör 131. sz. új ablakok.

— **A byolkli tórhódítása.** Érdemes dolgot beszélnek most a tanyai emberek az aratási szezon kezdetéről kifolyólag. Azoknak ugyanis — a kik künn járnak az aratók között, most egy új látványosságban van részük. Sok helyütt, különösen a gazdag bunyevác birtokosoknál, a fiatalabb gazdák gyorsabb áttekinthetés végett lengő nyári toiletteben, kerékpáron járják be az arató helyeket és még hozzá valamennyien meztláb hajtják a modern gépeket. És még azt mondják, hogy a bunyevácok nem civilizálódnak.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Jeney Mária 1 éves, Papp János 2 éves, Mislyanov Szilárdné sz. Aradszky Katalin 61 éves, Olsavszky Jenő 55 éves, Csajkás Mihály 23 éves, szül. 6. 1 fiu 5 leány. Házasság: Ferencsevics József Turcizy Viktoriával. Eljegyzés: Takács Sándor Sővári Terézszel.

— **Gyujtogatási kísérlet.** Francziskovics József palicsi lakos padlásán ismeretlen tettes gyujtogatási szándékból egy égő csóvát rejtett el, a mely azonban szerencsére mielőtt tűzveszélyt okozhatott volna, kialudt.

— **Rendőri hírek.** A zentai rendőrség táviratilag megkereste a mi rendőrségünket, hogy Goluson György osizmadia segédet, ki ott betöréses lopást követett el, haladéktalanul tartóztassa le; azonban a nevezett még áprilisban eltávozott Szabadkáról és így tartóztatása nem volt eszközölhető. — Kószó József szegedi lakostól egy 10 éves pejkancát, egy 10 éves pej paripát, egy sárgára festett kocsit és 2 lószerszámot ismeretlen tettes elloptott.

— **Előfizetési felhívás!** Az első független politikai napilap a *Bácsmegyei Napló* Laptulajdonosok és főszerkesztők; Janiga János dr. és Vojnich Gyula dr. A lap a város érdekei mellett felöleli az összes megyei érdekeket. Tiszta becsületes közigazgatásért; nyílt becsületes politikai erkölcsökért, a korrupció megakadályozásáért küzd, mint a magyar állameszme törhetetlen őre a Bácskában. Józan közgazdasági elvek daldalra juttatása, városunk és megyénk elhanyagolt kereskedelmi és ipari érdekeink védelme. — A hamisítatlan lelkiismerete szabadság; a vallásfelekezetek békéje, észszerű kulturális haladás, ezek a jelszavak vezérelnek csupán. Politikai, társadalmi és kulturális közgazdasági közéletünk minden eseményéről a legtárgyilagosabb értesítéseket közli naponként korán reggel. Munkatársai: Barsy László, Bibó Bige György, Bólitcs József dr., Dulich Jenő, Gaal Ferencz, Kovács János, Lengyel (Lehrer) Henrik, Lipzencsich Lázár dr., Lukácsy István, Milkó Izidor dr., Reisner Lajos dr., Róvfy Zoltán, Ruttkay László, Simrák Béla, Sziemenburger. Károly, Szobonya Bertalan, Töncs Gusztáv, Törley Gyula, Vajda József, felelős szerkesztő Dugovich Imre, biztosítéka a cél kivívásának. Kiadóhivatal: Heumann Mór könyvkereskedése Szabadkán, főtéren ahova az előfizetések intézendők. Telefon szám 85. A lap előfizetési ára helyben egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 korona. Vidékre egész évre 20 kor. fél évre 10 kor. negyed évre 5 kor. Egyes szám ára 6 fillér.

— **Az utazási és fürdőzési időny** alkalmából igen ajánlatos értékpapiroknak és egyéb értékeknek biztonságba való helyezése, mert teljes nyugalom csak úgy érhető el, ha nem kell aggódní esetleges károsodás miatt. Feltétlen biztonságot nyújt ezen tekintetben a minden nagyobb városban elterjedt és már nálunk is többek előtt ismert Magán-letéti pénztár kibérelhető rekeszekkel hol a felek saját záruk alatt helyezhetik el értékeiket. Ilyen kibérelhető Magán-letéti pénztár van Kunetz Mór banküzletében hol az érdeklődők felvilágosítást nyerhetnek. Bérletdíj 1 óra 4 korona, hosszabb időre megállapodás szerint.

Sokacz háziipar.

A kereskedelemügyi miniszter a sokacz háziipar támogatását tervezvén, tanulmányuton is járt kiküldötte Vajszka, Bogyán, Szónta, B.-Monostorszeg, Bezdán és O-Sztapár bács-bodrogmegyei községekben a sokacz nőknek háziiparként üzött szövésben való kiképezetése ügyében.

E tanulmányut eredményéről szóló jelentés szerint szükségessé vált, hogy az említett községekben a már most is fejlődött háziiparnak kenyérkereseti forrássá való fejlesztése érdekében elsőbb 4—5 családnak adassék modern berendezésű gyorsvetélő szövőszék, melynek termőképessége háromszor nagyobb, mint a sokacz nők által most még csak kizárólag saját ruhájuk szövéséhez használt primitív szövőszék.

Megfelelő tanítás mellett így képesek lennének a sokacz nők versenyképes kereskedelmi árukat is előállítani és ily módon állandó kenyérkeresethez jutni. Ez esetben azonban szükség lesz olcsó fonal beszerzéséről és a termelt áruk értékesítéséről gondoskodni, amiben a kereskedelmi muzeum és a zombori iparosok áruacsarnok-szövetkezete segédkezhetne olyképp, hogy ezek a fonalat megfelelő mintákkal együtt a községek előjárósága útján és annak szavatolása mellett kiosztanák és a kész árut is ugyanily uton beszednék és értékesítenék. A háziiparosnak ekkép sem a fonalbeszerzésre, sem az értékesítésre nem volna gondja, hanem megkapná előre megállapított munkadíját.

A sokacz nőknek a szövéshez való kitünő érzéke ekkép hasznos tőkévé lenne átalakítható és sok külföldről beözönlő szövött árut lehetne kiszorítani, mert a fejlettebb háziipar cikkei a különböző nemzetiségek által lakott délvidékünkön különösen kelendők. Ilyenek; az ugn. szerb vászon, a közönséges durva házi vászon, hullámszövés (gyengébben és erősebben sodort fonalak bizonyos rendszer szerint való alkalmazása útján nyert) vászon, pokróczok (az ugn. tyilin), kötények, törülközők, stb. E mellett idővel meg lehetne honosítani a jutát, zsákszövést, melylyel Felsőmagyarországon már sikeres próba tétetett, továbbá a harisnya-szövést, mely most Gyula környékén képezi a háziiparnak igen szép jövővel kecsegtető ágát.

E fölterjesztés elintézéséül a miniszter hajlandó Vajszka községbe, ahol a szövőnők száma legnagyobb, egy havi időtartamra három gyorsvetélővel ellátott szövőszéket, egy szövőmester kíséretében leküldeni. A három gép a legérdemesebb szövőnőnek osztatik ki, egyelőre három évi használatra és azon kötelezettséggel, hogy annak kezelésére évenként legalább 2 falubeli asszonyt vagy leányt kitanítsanak, amely kötelezettség teljesítése után 3 év mulva tulajdonukká lesznek a szövő-

vőszékek. Ha az első tanfolyam eredményt mutat, a miniszter nem zárkózik el az elől, hogy ily tanfolyamokat más községben is szervezzen és esetleg másoknak is adományozzon modern szövőszékeket.

Rendörileg bezárt főtéri üzlet.

A rendőrség ma rövid idő alatt a második Kossuth-utcai üzletet zárta be, és pedig körülbelül egyforma bűnügyből kifolyólag. Ennek az üzletnek a tulajdonosa is meguntta krajczáronként gyűjteni a jövedelmet, hanem egyszerre csak gondolt merészet és nagyot és egy hatalmas megrendelést téve a vele hosszabb idő óta összeköttetésben álló nagykereskedőknél, az érkezett árukat mind elzálogosította, az értük kapott pénzeszeget pedig zsebre vágta.

A tényállás a következő: Binder Zsigmond és társa lichtenstadti (Csehország) és Neumann Lipót budapesti készbőrárú nagykereskedőtől ma feljelentés érkezett *Hubacsék* Alojzia utóda helybeli keztyűs és sérvkötő cég tulajdonosa Modes Vilmos ellen, hogy nevezett mindkét cégtől, mikor már ezek előbbi követeléseik fejében végrehajtásokat vezettek ellene, nagyobb mennyiségű árut csalt ki és az összes újabban érkezett kidolgozott keztyűbőröket és sérvkötő részeket elzálogosította.

A rendőri nyomozás rögtön folyamatba lett téve, minek folytán bebizonyítást nyert, hogy a cégtulajdonos a legutóbb rendelt kész bőrneműeket 5807 koronáért elzálogosította a szegedi Kézműves bank zálogházában és még Szegeden az elzálogosított áruért kapott zálogjegyeket is újból elzálogosította.

A rendőrség ezek megállapítása után hitelezési csalás miatt rögtön folyamatba tette a bűnügyi eljárást a csaló kereskedő ellen és úgy az üzletre, valamint az elzálogosított árukra a bűnügyi zárlatot foganatosította.

Az elzálogosított áruk beszerzési ára összesen 8592 koronát tesz ki, a mely összegre nincs semmi fedezet.

A feljelentett kereskedő, a ki hitelezőit ugyancsak alagosan becsapta, egyelőre szabadlában van.

Törvénykezés.

Büntető főtárgyalások.

A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa a jövő héten csak egy nap tart főtárgyalást, július hó 6-ikán. Ekkor *Vaszilyev* Albert áll majd előtte súlyos testi sértéssel vádolva.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 5-dikére meleg időjárás várható zivatarokkal.

Az idei vetés.

O-Becséről jelentik, hogy ott és a szomszédos községekben a vetés mostani állása kielégítőnek mondható. A várható termés, a mennyiséget tekintve, aligha fog a múlt évi termés mögött maradni. A buzára nézve a várható termés mennyiséget nagyban csökkentette a hetek óta majdnem állandóan tartó esőzés, melynek következtében a buzavetés majdnem mindenütt többé-kevésbé megdőlt, viszont a kalászkok annyira kifejlődtek, hogy a

termés minősége jobb lesz, mint a múlt évié. A várható termés katasztrális holdanként 8—10 métermázsára tehető. A zabvetés igen szépen érik, csak némely helyen van kissé megdőlvé. A várható termés katasztrális holdanként 8—12 métermázsára tehető. Az árpa jól áll. A termést katasztrális holdanként 9—13 métermázsára lehet tenni.

Gabonafőzsde.

Budapesti gabonafőzsde.

Mérsékelt kínálat és kevés vételkedv mellett elkelt 12000 mm. buza változatlan tartott áron.

A többi cikkek kevés forgalom mellett változatlanul zárultak.

A határidő üzlet változatlan maradt, csupán zab és tengeri szilárdult.

	Kezdeti	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	721	717—718
Buza ápr. 1904	744	740—741
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	609	607—608
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	534	537—536
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	625	629—628
Tengeri aug.-ra	628	631—630
Tengeri májusra	528	627—626
Repce aug.-ra	11.60	11.60—11.70
Repce	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Nedves falakat

csakis

ASPHALTTAL

lehet teljesen szárazzá tenni; minden egyéb anyaggal való kísérletezés csak költséget okoz de célra nem vezet. Helyben 100-nál több lakást mentett meg a nedvességtől alulirott, ki e szakmába vágó megbízásokat készséggel elfogad és pontosan teljesít.

Karsai Bertalan

a Magyar aszfalt részvénytársaság képviselője

Mindennemű

**Tűzijátékok és papír —
lampionok**

— nagy választékban kapható —

Illgen János

fűszerkereskedőnél, Szabadkán, a színház mellett.

Egy fiatal segéd a divat és rövidáru szakmában

ügyes elárúsító július hó 15, esetleg augusztus 1-én felvétetik. — Cím: a kiadóhivatalban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ingyen és bérmentve kap mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII. Dohány-utca 5. sz. alatt.

2874. tlkvi 1903. szám.

Árverési kérvénye Sarok Ferencznének Kollár János és neje szül. Borsódi Éva ellen.

Árverési hirdetményi kivonat.

A bács-almási kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik miszerint Dr. Kardos Jakab ügyvéd által képviselt Sarok Ferenczné szül. Galuska Katalin tataházi lakos javára Kollár János és neje szül. Borsódi Éva rémi (dzsidai) lakosok ellen az árverés 154 kor. 04 fil. tőke követelés ennek 1902. évi szeptember hó 29-től járó 5% kamatai 11 kor. 70 fil. eddig megállapított 15 kor. és a még felmerülő költségeknek, továbbá csatlakozott Dr. Kemény Zsigmond javára 180 kor. és 240 kor. a bajai takarékpénztár javára 171 kor. Dr. Valentin Emil javára 118 kor. 40 fil. 400 kor. és újból 400 kor. Ormódi Béla 300 kor. és járulékaiból álló követelése kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144 és 146 §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő Tataháza község 336 számú betétben. A I. 1—3 sorsz. alatt foglalt ingatlanra 897 kor. becsárban, az ottani 710 számú betétben A I. 1—11. sorsz. alatt foglaltaknak Kollár Jánosné nevén álló $\frac{1}{6}$ -od részére 672 kor. az ottani 712 számú betétben A I. 1—5 sorsz. alatt foglaltaknak ugyanazt illető $\frac{46}{800}$ -ad részére 32 kor. 66 fill. az ottani 714 számú betétben A I. 1—3 sorsz. alatt foglaltaknak ugyanazt illető $\frac{25}{1200}$ -ad részére 71 kor. és végül az ottani 715 számú betétben A. I. 1—2 sorsz. alatt foglaltaknak az ugyanazt illető $\frac{75}{800}$ -ad részére 107 kor. becsárba ezennel elrendeltetik és annak a Tataháza község házánál leendő megtartására 1903. évi július hó 30-ik napjának d. e. 10 órája kizúzetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog. Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni. Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 5% kamatokkal együtt a szabadkai m. kir. adóhivatalba lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóság irattárában és Tataháza község házában megtekinthetők.

Az árverés feljegyzése a vonatkozó betétben elrendeltetik s a foganatosítása a telekkönyvi irodának meghagyatik.

A kir. jbiróság mint tlkvi. hatóság, Bács-Almásán 1903. évi április hó 21-én.

Dr. Funták,
kir. aljbiró.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Báoskában 600 korona, 700 korona sőt 800 korona is katasztrális holdanként.**

Megvásárolt földekre a **vételár háromnegyedrésze** lesz meg-szavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos

bankigazgató

Szegeden.

Megbízható, szolid ügy-nö-kök alkalmaztatnak.

2700 sz./adó 1903.

Hirdetmény.

A házostály és házbéradó az 1883. évi XLIV. t. cz. 11. §-ának rendelkezése szerint 1903. évre kivettévkén, a kivétési lajstromok a most érintett törvény 16-ik § a értelmében *folyó évi július hó 4-től július hó 11-ig* bezárólag vagyis 8 napra a városi adóhivatalban közszemlére kitétetnek.

Felhivatnak az illető adókötelezettek, hogy ebbeli adójukat tekintsék meg, és akik a kivetésben meg nem nyugszanak, az ellen írásbeli felszólamlásaikat 15 nap alatt a városi adóhivatalnál adják be, és pedig azon adózók, akik a kérdésben forgó adónemmel már mult évben megróva voltak, a lajstrom kitételének napjától, azok pedig, kik ezen adóval a folyó évben első ízben rovattak meg, adó tartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzésétől számítandó 15 nap alatt. Megjegyeztetik, hogy az elkésztett beadott felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak. Szabadkán, 1903. évi július hó 3-án.

Városi adóhivatal.

6990. Tkv. 1903.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Szabadkai kir. törvyszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Reisner Lajos végrehajthatónak Szuvajcsics Tosó és Rákics Bogdán végrehajtást szenvedők elleni 63 kor 20 fil. tőke és járulékal iránti vhaajtási ügyben a szabadkai kir. trvszék, a szabadkai kir. jbiróság területén levő Sándor község határában a sándori 200 sztjkvben A. II. 8. sorsz. 1054/c. hrsz. a. Szuvajcsics Tosó nevében álló 917 □-öl szántóföldre még pedig a C. 5. a. özv. Szuvajcsics Demeterné Bereslin Milka javára bekebelezett özvegyi haszonélvezetjog fentartása mellett és oly feltételekkel, hogy amennyiben a 1054/c. hrsz. ingatlan vételára a haszonélvezetet megelőző terhek fedezésére szükségesnek mutatózó és ezennel 318 kor. megállapított szabadkai keresk. és iparbank követelés összeget meg nem ütné, az árverés hatálytalanná válik és a fenti ingatlanra az árverés nyomban újból, még pedig a haszonélvezetjog fentartása nélkül 329 koronában a sándori 337. sztjkvt A. I. 1 sor 179. hrsz. s Rákics Bogdán tulajdonát képező 184□-öl 169. ö. é. sz. házra és hozzátartozó udvar és kertre 2000 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte, és a fennebb megjelölt ingatlan az **1903. évi szeptember hó 26. napján** délelőtt 9 órakor ezen kir. törvyszék mint tlkvi hatóság árverési irodájában megtartandó nyilvános ár-

verésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagy 32 kor. 90 fill. s 200 kor, készp.-ben vagy az 1881. 60. tcz. 42 §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt ig.-ügy min. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpa-pirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60 t.-cz. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Szabadkán. 1903. évi június hó 25 napján.

Dr. Fábán,

kir. trvszki albiró.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán

Beresényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festészetét — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Legolesőbb a

Terézia levélpapír

szép Ivori színben, **tükör sima felületű, kellemes irás.** — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható **Heumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárraktára és házi sürgöny (villamos esengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szállodá“-nak és dohány nagytözsdeinek átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, a melynek főképviseleje, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét **műhímzőgépekre**, a melyekkel bármilyen complikált mintájú hímzést **művésziesen** lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet házi sürgönyöket (villamos esengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavítást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Roth Albert

bank és bizományi üzlete

Szabadkán 1. kör NemzetiCasinó palota.

Ajánlom pénzkölcsöneimet első és második helyre is 7% mellett, magas előlegeket nyújtok értékpapírokra, előnyösen számítolok le váltó és kötelezvényeket, veszek és eladok mindenféle sorsjegyet.

Egyben felhívom a t. gazdaközönség figyelmét, a **törlesztéses kölcsönökre**, ugyanis az általam esz-közlendő ily kölcsönöknél 2 1/2%-os félévi részlettel már a tőke is törlesztődik, a kölcsönösszeg pedig nem záloglevelekben, hanem a legrövidebb időn belül **készpénzben** folyósítatik; minden költséget úgy a bekebelezetési összeget is előlegezek s így a kölcsönt felvevőnek semminemű előleges kiadásai nincsenek, sőt a kamatok is csak félév lejártá után fizetendők.

Ugyanitt ajánlok I. rendű száraz hasáb és ap-ritott tűzifát, porosz szalon, Coaksz és Salgó tar-jáni kőszentet waggonként avagy kisebb mennyiségben is házhoz szállítva a legole sóbb árak mellett.

Teljes tisztelettel

ROTH ALBERT.

Nagy partie tételek vásárlása következtében az alanti árúczikkeket a következő **mélyen leszállított árakon** árúsitjuk:

Kitünően mosható zephirek 45 kr. helyett **26 kr.**

Francia gouvre zephirek (a saison legujabb divatja) 60 » » **33 »**

Szines és fehér batistok 55 » » **30—35 »**

Liberti és twill selymek (óriási választék) 1 frt 50 » » **65 »**

Francia foulard selyem ujdonságok 1 frt 70 » » **85 »**

Egyidejüleg értesítjük a n. é. közönséget, hogy mivel túlhalmozott nyári árú készletünk van az összes divat czikkeket u. m. a legujabb selymeket, zephireket, batistokat és szövet kelméket, a mai naptól kezdődőleg július hó 31-éig, **10%-al olcsóbban** adjuk el.

Tisztelettel

Schulhoff Ignác fia és társa.

**Magyar kölcsön-
könyvtár előfize-
lési ára egy óra
1 korona**

Heumann Mór

könyvkereskedésében

S z a b a d k á n .

WACHSMANN JENŐ

gyógyszertára az »Órangyalhoz«
Szabadkán, Zombori-ut 31 sz.
Telefon 227. sz.

Ajánlja dúsán felszerelt
gyógyszertárát, s gyógyanyag raktárát
a t. cz. közönség figyelmébe.

Az összes gyógykülönlegességek,
impraegnált és egyszerű kötszerek,
cognac, gyógyborok s mindennemű
e szakmába vágó cikkek nagy-
bani raktára s előnyös beszerzési
forrása.

Telephon rendelések a város és Palics fürdő
területére díjmentesen házhoz szállíthatnak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden apró hirdetés beiktatása 15 szóig 40 fillérbe
kerül, minden további szó 2 fillérbe, vastagabb be-
tűkkel 4 fillérbe kerül,

Az apróhirdetések előre fizetendők. Értesíté-
seket a kiadóhivatal ad, levélbeni kérdésekhez vá-
laszra való bélyeg melléklendő.

AKINEK

házas társra,
segédre,
ispánra,
kertészre,
kulcsárra,
gazdatisztre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra
van szüksége

AKI

butort,
zongorát,
bort,
gabonát,
gyümölcsöt,
házat,
telket,
birtokot,
kocsit, lovat,
eladni kíván

Legolcsóbb bevásárlási forrás !

Elegáns kalapok, nyakkendők, botok,
gallér és kézelők, keztyűk, harisnyák,
fekéreneműk és sport cikkek dús vá-
lasztékban.

==== Különlegességek női bluzokban. ====

EISLER IZSÓ

férfi és női divatárúházában
Szabadkán, főtér.

Alkalmi vétel.

STERN ADOLF

varrógép és kerékpár üzletében
igen olcsó árban kaphatók a legelső minőségű

KERÉKPÁROK.

Ugyanitt mindenféle gyártmányu

VARRÓGÉPEK

igen jutányos árban

a legelőnyösebb fizetési módokat mellett kaphatók.
Továbbá gépjavitások, szobasürgöny berendezé-
sek s ennek évi fenntartása igen olcsón eszközöltnék.

LENGYEL MANÓ

„Bank és Bizományi Üzlete“

Szabadkán, 1. kör, Eötvös-utca 117. sz.

(az »Arany dínyé«-hez oltmzott házban.)

Ajánl törlesztéses jelzálogkölcsö-
nöket 10 évtől 60 évig terjedő vissza-
fizetéssel 3½ és 4% kamattal, városi
bérházak és földbirtokokra leendő
betáblázás mellett.

az a „Bácsme gy ei Napló“

apró hirdetési rovatát
használja.